

Gyöngymondatok.

(Ujkori írótól.)

F o r r a d a l o m.

A tűzhányók kődarabokkal, a forradalmak emberekkel dobálóznak. Általok családok messzevidékekre dobatnak, egyesek rendeltetése kiugrik kerékvágásából, csoportok szétszóratnak, szétszakgattatnak, az emberek lehullanak fellegeikből, más országokban s földrészekben szedik fel magukat. Ahol megfordulnak, eltűrik; ahonnan eltávoznak, nem sajnálják. Uj gyökeret vernek, a hol verhetnek. *Hugo Victor.*

Minden tekintély sérti titkon az embereket, annyival inkább, mert minden nevedni kíván. S mikor ellenébe az emberek szentnek hitt ürügyet találnak, forradalmi tésre lépni kötelességnek érzik. Így az egyik üldözővé, a más pártütővé lesz — mindkét részről Istenre hivatkozva. *Voltaire.*

Egy alvó óriás, szempilláinak felemelésével, egy egész történet világot, annak minden nagy embereivel együtt, elűz. *Jókai.*

Kérdés: a rázkodással járó újjászületési föllépésre van-e politikai joguk a beteg népeknek? Felelet: több, mint az uralkodóknak az önkényre! *Rousseau*

A forradalmaknak csak egy indoka s csak egy végcélja van: a szabadság élvezete — akár egy, akár több egyén, akár mindenek részére. *Chateaubriand.*

A forradalom olyan mint az érez, mely forr és az elválasztó tégelyben ujjá születik. *Danton.*

A forradalom, mint Saturnus, fölfalja szülőtteit. *Danton.*

A fejedelmek készségesen járhatnak el, mert az állam ereje kezökben van; de az összeesküvőknek lassan lehet haladni, mert mindenök hiányzik. *Montesquieu.*

Föld. Földmívelés. Földrengés.

Az embernek kevés földgörmöngyre van szüksége, hogy használja s még kevesebbre, hogy alatta megnyugodjék. *Göthe.*

Életemben csak egy okszerű dolgot tettem és ez a földmívelés. *Voltaire.*

A földészet az embernek mindig legelső életmódja, legtisztességesebb, leghasznosabb, következőleg legnemesebb minden lehető foglalkozásai között. *Rousseau.*

A föld egy szerető, s mindazok, kik belőle születtek, csak kétségbeeséssel hagyhatják el. A föld az engesztelés temploma. *Sand Gy.*

Két osztályu földrengés van: az egyikfélék a földben levő folyós anyagok nyomásától és kitörésétől származnak; a másikféléket pedig a sziklák összeomlása okozza: az emberre azonban egyaránt ugyan azt a benyomást gyakorolják s ugyanazon módon terjednek tova nagy tereken. *Elizée Reclus.*

A földmivelés minden állapotok legboldogabbika — egyedül irigységmentes. *Marmontel.*

F ö s v é n y s ó g.

Hatalmas szellem! a mit adtál,
Megvan, nehéz závár alatt áll;
Ah! ha egy kis fillért apadna,
Örülség szállna meg miatta! *Tompa.*

A fősvény olyan, mint a nő, a ki örömmel fogad és fájdalommal szül. *Saphir.*

Az ember vagyona nem a böröndjeiben van, hanem azon használatban, melyet abból húz. *Rousseau.*

Egy fősvény elrejtett kincsét ellopták, a mit ő észrevevén, ijedtében elájult. Egy orvos azt tanácslá, hogy füle mellett számlálgassanak aranyat és ezüstöt, mert annak hangjára felébred. *Richer* meséje.

A fősvénynél nincs igazságtalanabb és nyomorultabb: éhségét az óhajtott dolgok felingerlik, a megnyertek nem csillapítják, a reménylettek csilognak, a birtokoltak elolesóúlnak. *Petrárka.*

A fősvénynek több gyötrelme van, mint a szegénynek. *Lambert örgrófné.*

A fősvény ifju korában jövedelmet takarít meg vénkorára, a vén pedig megsugorgatja halálára. Halálára abból örökösse fényes temetést rendez, a többit mohón felfalja. *La Bruyére.*

Gyűjtötte: KISS MIHÁLY.

KÜLÖNFÉLÉK.

Szász Domokos meghalt. Az erdélyi ev. ref. egyházkerület elvesztette 14 éven át kiváló vezérét. Az enyedi ref. theol. facultásnak megszüntetésével és a Kolozsvárt felállított új facultás érdekében eszközölt pénzügyi műveleteivel sok küzdelmet idézett fel egyházkerületében. A történelemíró feladata lesz, hogy e küzdelmeket megítélje és azt a mi méltánylandó, igazságos tekintettel méltányolja. Szász Domokos neve össze lesz forrva a közös protestantismus történelmével is. A közös protestantismustól nem zárkozott el, sőt annak szószólója volt, de csakis bizonyos határig, és a „Reform-egylet“ kérdésében heves irodalmi harcot folytatott Ballagi, Kovács Albert, Ferencz József és Jakab Elek ellen, kik күннеbb akarták a közösség határvonalait terjeszteni. Szász Domokos életének egyházkerületében egyik eredménye: számos templom és papilak építése oly helyeken, hol az elmúlt idők mostoha viszonyai vagy más körülmények pusztaságot hagytak hátra, és ő e veszélyeztetett pontokon erősségeket emelt nemcsak saját híveinek, hanem a magyarságnak is, annak a hazafiui szellemnek, melyben a mi protestantismusunk egy, s melynek jegyében a testvéregház nagy halottja előtt templomunkról a zászló meghajolt.

Özv. Gróf Kornis Zsigmondné, lozsárdi Bárá Györfly Bertha 1898-ban elhalálozott Debreczenben. Gróf Kornisné egyike volt a legmiveltebb és legvallásosabb nőknek. Régebb Kolozsvárt is hosszasan tartózkodott kedves rokonánál, P. Horváth Borbáránál. Az utóbbi években azonban állandóan Debreczenben lakott egy másik rokonával, Gróf Bethlen Miklósné — költői nevén Iduna — leányával. Ott is hunyt el. Életében vallásos buzgóságának számos jelét adta, s kolozsvári templomunkban is egy szép takaró őrizi nevét. A hitbuzgó és honszerető főúri nő emlékét ékesszóló szavakban örökíti meg az a beszéd, melyet Főt. Ferencz József püspök felette mondott, s melyet most a család kiadott.

Vallásos gondolatok. A természeti életnek minden megnyilatkozása az Isten megismerésére és imadására vezet. Az ő kezének nyomait látjuk a virág fakadásában, a gyümölcsben, melyet élvezünk, a gabonában, mely életünket fentartja és mindenben, mit a föld nyújt lakói számára. Ezek egyetemlegesen hatalmas szózattal hirdetik: Ember borulj le alázatosságban a földre, mert ezekkel mind az ő bölcsesége, szeretete és gondossága áraszt el téged.